

Fordeler med trær

Sosiale, samfunnsmessige, miljømessige og økonomiske fordeler som trær kan gi.

De fleste trær og busker i byer eller tettsteder er plantet for å gi skjønnhet eller skygge. Selv om dette er glimrende fordeler, har trelignende planter mange andre verdier. Fordelene med trær kan grupperes i sosiale, samfunnsmessige, miljømessige og økonomiske kategorier.

Sosiale fordeler

Menneskers påvirkning av trær strekker seg langt ut over å bare se på dem og synes de er vakre. Vi føler oss rolige, fredelige, uthvilte og stille i et skogholt. Vi føler oss "hjemme" der.

Den beroligende effekten av nærstående trær og grønne byområder kan i betydelig grad redusere stressnivå og trøtthet på arbeidsplassen, roe ned trafikken, og til og med redusere tiden det tar å komme seg etter et sykehusopphold. Trær kan også redusere antall forbrytelser. Leilighetsbygg med større grøntområder har lavere antall forbrytelser enn nærliggende leiligheter uten trær.

Trærnes høyde, styrke og varighet gir dem en katedrallignende kvalitet. Fordi de potensielt er svært langlevende, plantes trær ofte som levende minnesmerker. Vi får ofte en personlig

tilknytning til trær som vi, eller de vi er glad i, har plantet.

Det sterke båndet mellom mennesker og trær viser seg ofte når nabolagets beboere protesterer mot at trær fjernes for å gjøre gater bredere, eller når de samles for å redde et spesielt stort eller historisk viktig tre.

Samfunnsfordeler

Selv når det står på en privat tomt, kan fordelene med trær nå langt ut i det omkringliggende nabolaget. På samme måte kan trær som blir store komme i konflikt med rør- og kabelføringer, utsikt og annen infrastruktur, langt ut over grensene til eiendommen det står på. Med riktig utvalg og skjøtsel, kan trær berike og fungere på en eiendom uten å redusere rettighetene og privilegiene som naboer har.

I en by har trær ofte flere arkitektoniske og konstruksjonsmessige funksjoner. De skjærmer privatlivet, forsterker utsikter eller sperrer for utsyn man ikke vil ha. De reduserer blendende lys og reflekser. De leder gangtrafikken. Trær gir også en bakgrunn for og kan myke opp, komplettere eller forsterke arkitektur.

Trær bringer naturlige elementer og dyrehabitat inn i urbane omgivelser, og øker livskvaliteten for innbyggere i nabolaget.

Miljømessige fordeler

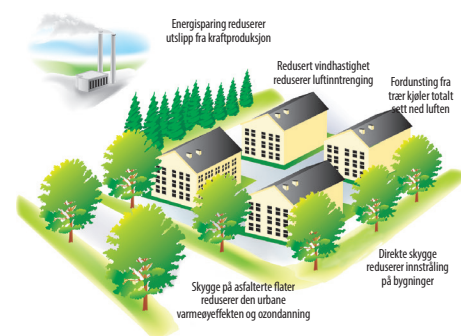
Trær endrer miljøet vi lever i gjennom å moderere klimaet, forbedre luftkvaliteten, reduserer avrenning etter regn og beskytter dyr og planter. Lokalklima dempes mot ekstremt solskinn, vind og regn. Strålingsenergi fra solen absorberes eller reflekteres av bladene på løvtrær sommerstid og filtreres så vidt av løvtrærnes grener om vinteren. Jo større tre, jo større nedkjølingseffekt. Ved å bruke trær i byene, kan vi redusere varmeøeffekten som dannes av fortau og bygninger i forretningsdistriktene.

Vindhastighet og -retning påvirkes av trær. Jo mer kompakt løvverket på treet eller gruppen av trær er, jo mer effektivt er vindfanget. Regn, sludd og hagl dempes eller fjernes av trær, som gir en viss beskyttelse for mennesker, kjæledyr og bygninger. Trær holder tilbake vannet, lagrer noe av det, og reduserer avrenning etter regn.

Luftkvaliteten bedres gjennom bruk av trær, busker og gressbakke. Blader filtrerer luften vi puster ved å fjerne støv og andre partikler. Så vasker regnet forurensningen ned på bakken. Løv absorberer drivhusgassen karbondioksid gjennom fotosyntese og lagrer karbon som tilvekst. Løv absorberer også annen luftforurensning - slik som ozon, karbonmonoksid og svoveldioksid - og slipper ut oksygen.

Ved å plante trær og busker, tilbakefører vi utviklede områder til et mer naturlig miljø som er attraktivt for fugler og dyreliv. Økologiske kretsløp med plantevekst, formering og forråtnelse kommer tilbake, både over og under bakken. Naturlig harmoni gjenopprettes i det urbane miljøet.

Økonomiske fordeler

Eiendomsverdiene for boliger med grøntstruktur rundt er fra 5 til 20 prosent høyere enn boliger uten grøntstruktur.

Enkeltrær og busker har en verdi, men varierende arter, størrelse, tilstand og funksjon gjør det vanskeligere å fastslå deres økonomiske verdi. De økonomiske fordelene med trær er både direkte og indirekte.

Direkte økonomiske fordeler er vanligvis knyttet til energikostnader. Luftkjølingskostnader er lavere i en bolig som står i skyggen. Oppvarmingskostnader reduseres når en bolig er beskyttet mot vind.

Trær øker i verdi etter hvert som de vokser. Trær, som en del av et godt vedlikeholdt landskap, kan øke verdien av boligen din.

De indirekte økonomiske fordelene med trær i et lokalsamfunn er enda større. Forbrukere betaler lavere elektrisitetsregninger når strømleverandører bygger færre nye anlegg for å tilfredsstille toppen i etterspørsel, bruker mindre mengder fossilt brennstoff i ovnene sine og bruker færre tiltak for å overvinne luftforurensing. Samfunnet kan også spare penger hvis færre anlegg må bygges for å kontrollere overvann i regionen. For den enkelte kan slike innsparinger virke små, men for samfunnet som helhet er reduksjoner i disse utgiftene ofte betydningsfulle.

Trær krever en investering

Trær gir utallige estetiske og økonomiske fordeler, men gir også noen kostnader. Investering i skjøtsel av trær vil bidra til å gi de fordelene du ønsker. Utgiftene knyttet til fjerning og utskifting av et stort tre kan være betydelige. Dessuten er de økonomiske og miljømessige fordelene som et ungt erstatningstre gir minimale i sammenligning med det man får fra et fullvoksent eksemplar. Å forlenge den funksjonelle levetiden av store, fullt utviklede trær med rutinemessig skjøtsel kan forsinke disse utgiftene og gi mest mulig igjen for investeringen.

En velinformert boligeier kan ta ansvar for mange av skjøtelsoppgavene for et tre. Korrigerende beskjæring og dekking gir unge trær en god start. Skyggetrær vokser imidlertid raskt til en størrelse som kan kreve at man bruker en profesjonell arborist. Arborister har kunnskapen og utstyret som kreves for å beskjære, behandle, gjødsle og ellers skjøtte et stort tre. Ditt lokale hagesenter, norsk trepleie-forum, bytre- og skogsforvalter eller selvstendige arborister kan besvare spørsmål om vedlikehold av trær og foreslå tiltak eller anbefale kvalifiserte arborister.

Denne brosjyren inngår i en serie publisert av International Society of Arboriculture som en del av sitt program for forbrukerinformasjon. Du er kanskje spesielt interessert i de følgende titlene som nå finnes i serien:

Unngå konflikter mellom trær og strøm, vann og avløp
Unngå skade på trær under byggeprosjekter
Fordeler med trær
Kjøp trær av høy kvalitet
Insekt- og sykdomsproblemer

Stell av voksne trær
Nyplantning av trær
Plantehelse
Gode tildekkningsteknikker
Palmer

Beskjæring av voksne trær
Beskjæring av unge trær
Gjenkjenn farer for trær
Behandling av trær med byggeskader
Valg og plassering av trær

Trær og bakke
Treverdier
Hvorfor bruke en arborist
Hvorfor topping skader trær

Forespørsler på e-post: isa@isa-arbor.com

©2011 (1998, 2004) International Society of Arboriculture.

Utviklet av International Society of Arboriculture (ISA), en stiftelse som støtter forskning på trepleie over hele verden og som er dedikert til stell og bevaring av trær for skygge og utsmykking. For mer informasjon, kontakt: ISA, P.O. Box 3129, Champaign, IL 61826-3129, USA.

Forespørsler på e-post: isa@isa-arbor.com

www.isa-arbor.com • www.treesaregood.org